

BAREVNÉ PŘÍLOHY

I.-II. Pouť Kristova a Pouť papežova

Ukázky z agitačního obrazového cyklu *Antithesis Christi et Antichristi* (Protiklad Krista a Antikrista) z Jenského kodexu, Muz., sign. IV B 24, fol. 12b a 13a. Je to cyklus obrazových dvojic, které výtvarně zpracovávají a aktualizují starší dílo Mikuláše z Drážďan *Tabulae veteris et novi coloris* (Tabule starých a nových barev), výběr citátů z evangelií a církevních učitelů, představujících zákon Kristův, a na druhé straně z „papežova zákona“, reprezentovaného citáty z církevněprávních autorit, tzv. Konstantinovy donace a jiných děl mladší církevní literatury. V obrazových dvojicích Antitezí se ukazuje vždy motiv ze života nebo učení Kristova a jeho „antikristovská“ obdoba z praxe římské církve. Obdobný protiklad je obsažen v připojených citátech, čerpajících přímo z Tabulí Mikuláše z Drážďan. Číselná označení u citátů odkazují k odpovídajícím protikladným výroky u druhého vyobrazení dvojice.

Paralelní cyklus Antitezí se zachoval v starším Göttingenském rukopise (srov. vyobrazení č. 8 a 12). Podobné obrazy velkého formátu se podle soudobých kronikářských zpráv nosily i ve veřejných průvodech a byly důležitou složkou názorné radikální agitace.

Citáty a přípisky na obraze Pouť Kristova:

Nad obrazem: „První. Najposlední z mužův, muž bolesti a věda nemoci, skrytý obličej jeho a zavržený. Izaie 53. Ač kdo chce přijíti po mně, vezmi svoji kříž a zapři sám sebe a následuj mne.“

Na svitku: „Aj, Kristus, pravý buh a pravý člověk.“

Pod obrazem: „Třetí. Cti život Kristuov od života matky až do šibenice kříže, a nenalezneš jediné šlépěje chudoby, ale v tom, což máš, jsi náměstek Konstantinův, ale ne Petřův. Bernart k Eugenovi papeži.“

Citáty a přípisky na obraze Pouť papežova:

Na svitku v obraze: „Druhý. Najvyšší biskup, požívaje okrasu apoštolské duostojenství, Extra[vagantes], de privile[giis], Antiqua. Totoť náměstek Kristuov a sv. Petra, pan papež.“ (Srov. Friedb. 2, 866)

Pod obrazem: „Pátý. Papež předivný, ani buh, ani člověk. Jan Ondřejův v předmluvě knih Klimenta papeže.“

Vedle svitku: „Jsúť kněží jménem a oděvem rozdělení od lidí, ale v zlosti a nepravosti a nešlechetnosti jsúť všem rovni. Ieronymus ad Eusebium.“

III. Stvoření světa

Iluminace na začátku Genese v Padeřovské bibli. Rukopis Národní knihovny ve Vídni, č. 1175, z let 1432-35. Zmenšená reprodukce folia 4a. V medailónech je zobrazeno stvoření světa v šesti dnech podle vyprávění Gen. 1,1-27.